

มาตรการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่รองรับ “สิทธิรับรู้” (Right to Know) ของประชาชน หรือสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ทั้งในด้านการบริหารบ้านเมือง และด้านการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของประชาชน และได้ประกาศเป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๐

ทั้งนี้ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการมีความสำคัญในการที่จะทำให้ประชาชนได้รู้ข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์ในการตัดสินใจ ได้รับทราบการทำงานของราชการ รวมทั้งมีโอกาสในการร่วมกำหนดนโยบายของรัฐ อีกทั้งยังเป็นการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของราชการด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้แก่

- การสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน
- การมีส่วนร่วมทางการเมือง
- การพิทักษ์สิทธิประโยชน์
- การพัฒนาระบบประชาธิปไตย

๒. คำนิยาม

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ (มาตรา ๔) เป็นการกำหนดขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีนิยามความหมายของคำต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ ข้อมูลข่าวสาร

หมายถึง สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเอง หรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

๒.๒ ข้อมูลข่าวสารของราชการ

หมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความรับผิดชอบหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

๒.๓ หน่วยงานของรัฐ

หมายถึง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒.๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

หมายถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

๒.๕ คณะกรรมการ

หมายถึง คณะกรรมการบริหารงานข้อมูลข่าวสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

๓. คณะกรรมการที่พิจารณาประเภทข้อมูลที่หน่วยงานต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และมีองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารงานข้อมูลข่าวสารฯ มีความถูกต้อง ครบถ้วน ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ได้จัดทำคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ที่ ๘๗/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานข้อมูลข่าวสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยมีที่ปรึกษาการพาณิชย์ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ผู้อำนวยการทุกหน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการกองกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ คณะนี้ เป็นผู้พิจารณาข้อมูลที่ต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

๔. ประเภทข้อมูลที่หน่วยงานต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์

จุดประสงค์สำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คือ การให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ ให้ครอบคลุมกว้างขวางมากที่สุด ดังนั้น พระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงได้กำหนดเป็นมาตรการเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ โดยวิธีการต่อไปนี้

- ๑) การนำข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กฎหมายกำหนด ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา
หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่ประชาชนต้องรู้ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งเก็บไว้เป็นหลักฐานในการใช้อ้างอิงเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ทางกฎหมาย โดยข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดไว้ จะต้องมิใช่ข้อมูลข่าวสารอย่างน้อย ดังต่อไปนี้
  - ๑.๑ โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
  - ๑.๒ สรุปรายอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
  - ๑.๓ สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
  - ๑.๔ กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
  - ๑.๕ ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด
- ๒) การนำข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กฎหมายกำหนดไปรวมและจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีสถานที่เฉพาะที่ประชาชนสามารถเข้าไปตรวจดูได้โดยสะดวก รวมทั้งต้องมีดัชนีหรือรายการข้อมูลข่าวสาร ที่จะให้ประชาชน

สามารถตรวจสอบรายการข้อมูลข่าวสารได้ด้วย ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กล่าวโดยสรุปคือ หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานต้องมีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งหน่วยงานของรัฐต้องรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยต่อไปนี้ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบเมื่อใดก็ได้

๒.๑ ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

๒.๒ นโยบายและการตีความ

๒.๓ แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

๒.๔ คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

๒.๕ สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา

๒.๖ สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

๒.๗ มติคณะรัฐมนตรีหรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ระบุรายชื่อ รายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

๒.๘ ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารกำหนด

รายละเอียดตามตารางแนบท้าย

๕. ขั้นตอนการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะผ่านเว็บไซต์ ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

การดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะผ่านเว็บไซต์ ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ เป็นการดำเนินงานในภาพรวมของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ หน่วยงานที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะต้องดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะผ่านเว็บไซต์ ภายในระยะเวลา ๗ วันทำการ ดังนี้

๑. หัวหน้าส่วนราชการ มีคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ที่ ๘๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานข้อมูลข่าวสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยมีที่ปรึกษาการพาณิชย์ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ผู้อำนวยการทุกหน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการกองกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. คณะกรรมการบริหารงานข้อมูลข่าวสารฯ พิจารณาประเภทข้อมูลที่หน่วยงานต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ที่หน่วยงานจะต้องจัดทำและเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่จะต้องเผยแพร่เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

๓. ผู้อำนวยการหน่วยงานที่ต้องเผยแพร่ข้อมูลฯ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนมอบให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ นำข้อมูลเผยแพร่ ภายในระยะเวลา ๗ วันทำการ

๔. การนำข้อมูลเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ แยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีหน่วยงานในสังกัด สป. ดำเนินการเผยแพร่ด้วยตนเอง

เมื่อผู้อำนวยการหน่วยงานที่ต้องเผยแพร่ข้อมูลฯ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้ว เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการเผยแพร่ข้อมูล จะนำข้อมูลขึ้นเว็บไซต์ด้วยตนเองตามที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องกำหนดไว้ เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงานเจ้าของเรื่อง เป็นต้น

กรณีให้ ศทส. ดำเนินการเผยแพร่

๑) เมื่อผู้อำนวยการหน่วยงานที่ต้องเผยแพร่ข้อมูลฯ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้ว เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะจัดส่งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ ศทส. โดยเจ้าหน้าที่ได้มีการประสานงานกันในเบื้องต้นก่อนแล้ว

๒) เมื่อเจ้าหน้าที่ ศทส. ได้รับข้อมูลแล้ว จะดำเนินการนำข้อมูลขึ้นเว็บไซต์

๓) เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ ให้ถูกต้องตรงตาม มาตรา ๗ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

๔) เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารดำเนินการ ติดตาม รวบรวม และตรวจสอบข้อมูลที่หน่วยงานเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะผ่านเว็บไซต์ ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ เพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินการของศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร และรายงานผลการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐฯ เสนอต่อผู้บริหารเป็นรายไตรมาส

๖. กลไกการกำกับ ติดตามการดำเนินงานเผยแพร่ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

ดำเนินการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบข้อมูลที่หน่วยงานเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะผ่านเว็บไซต์ ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ที่กำหนดไว้ โดยเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบงาน ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารฯ เป็นผู้ติดตาม รวบรวม และจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บริหารเป็น รายไตรมาส และผู้อำนวยการกองกลางเป็นผู้กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐฯ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ตามมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งผู้บริหารได้ให้ความสำคัญและสั่งการให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวง ดำเนินการตามมาตรฐานความโปร่งใสฯ ดังกล่าว อย่างเคร่งครัด และมอบหมายให้กองกลางรวบรวมผลการดำเนินการในส่วน of สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ เสนอต่อปลัดกระทรวงเพื่อทราบ เป็นรายไตรมาสอีกด้วย

กลไกในการกำกับ ประกอบด้วย

๑. หนังสือแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบงานศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

๒. คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ที่ ๘๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานข้อมูลข่าวสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

๓. รายงานผลการดำเนินการของศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ที่ให้บริการผ่านศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารฯ และผ่านเว็บไซต์ เสนอต่อผู้บริหารเป็นรายไตรมาส

๔. รายงานผลการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐฯ เสนอต่อผู้บริหารเป็นรายไตรมาส

